Valtioneuvoston kanslia	MINVA	VNEUS2017-00409
VNEUS Siivola Heli(VNK)	16.06.2017	

Viite

Asia

Yleisten asioiden neuvosto 20.6.2017, ml. yleisten asioiden neuvosto (50 art.)

Suomea edustaa kokouksissa valtiosihteeri Samuli Virtanen.

Yleisten asioiden neuvoston pääaiheena on **kesäkuun Eurooppa-neuvoston (22.–23.6) valmistelu**. Neuvosto käy keskustelun Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnoksesta. Suomi pitää turvallisuus ja puolustus -teemaa Eurooppa-neuvoston keskeisenä aiheena. On tärkeää, että tekstissä viitataan EU:n globaalissa turvallisuusstrategiassa määritettyyn tavoitetasoon. Suomi pitää hyvänä, että poliittinen päätös pysyvän rakenteellisen yhteistyön käynnistämisestä saadaan tehtyä ja että samassa yhteydessä todetaan konkreettisia askeleita päätöksen toimeenpanemiseksi. Suomi pitää tärkeänä, että sisämarkkinoiden täyttä toimeenpanoa estäviin puutteisiin kiinnitetään tehokkaasti huomiota. Suomen kannalta on tärkeää myös, että EU:n todetaan edistävän avointa ja sääntöpohjaista multilateraalista kauppajärjestelmää. Päätelmäluonnoksen tekstiin sisältyy liikaa protektionistista kieltä, ja sitä on tasapainotettava. EU:n on jatkettava kokonaisvaltaista lähestymistapaa muuttoliikkeeseen. On tärkeää vahvistaa palautuspolitiikkaa ja saavuttaa siinä konkreettista edistystä.

Eurooppa-neuvoston valmistelun lisäksi yleisten asioiden neuvosto hyväksyy **neuvoston 18 kuukauden ohjelman 1.7.2017–31.12.2018** ja käy ensimmäisen keskustelun **neuvoston näkemyksistä Euroopan komission vuoden 2018 työohjelmaan**. Suomi pitää tärkeänä, että EU keskittyy edelleen kasvun, kestävän kehityksen ja vakauden edistämiseen (ml. sisämarkkinoiden syventäminen, vapaakaupan sekä kierto- ja biotalouden edistäminen ja uuden monivuotisen rahoituskehyksen valmistelu), niin sisäisen kuin ulkoisen turvallisuuden ja ulkoisen toiminnan vahvistamiseen sekä muuttoliikkeeseen vastaamiseen. Lisäksi yhteisten arvojen noudattaminen ja sääntelyn toimivuuden parantaminen ovat unionin tehokkaan toiminnan ja uskottavuuden sekä kansalaisten luottamuksen kannalta keskeisiä asioita. Suomen tavoitteena on yhtenäinen, toimintakykyinen ja tuloksia tuottava EU.

EU27-kokoonpanossa yleisten asioiden neuvosto (50 art.) valmistelee 22.6.2017 pidettävää Eurooppa-neuvostoa (art. 50). Eroneuvottelut eivät ole Britannian parlamenttivaaleihin liittyvien syiden johdosta vielä käynnistyneet, joten odotettavissa on näillä näkymin ainoastaan lyhyt tilannekatsaus. Istunnon yhteydessä ministerit keskustelevat **menettelystä, jota noudatetaan päätettäessä kahden Britanniassa sijaitsevan EU:n viraston siirtämisestä**. Suomi voi hyväksyä päätöksentekomenettelyä koskevan ehdotuksen. Suomi kannattaa ehdotettua prosessia, jossa komissio arvioi julkisesti ja objektiivisesti kaikki hakemukset ennalta määriteltyjen kriteerien perusteella. Uusia kriteerejä ei enää tarvita. Kyse on olemassa olevista virastoista, joten Suomi pitää kaikista tärkeimpänä virastojen toiminnan häiriöttömän toiminnan jatkumisen varmistamista. Suomi tavoittelee Euroopan lääkevirastoa.

Asialista:

Yleisten asioiden neuvosto 20.6.2016

– Esityslistan hyväksyminen

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

– A-kohtien luettelon hyväksyminen

Muut kuin lainsäädäntöasiat

– A-kohtien luettelon hyväksyminen

– **Päätöslauselmat ja päätökset, jotka Euroopan parlamentti hyväksyi** istuntojaksoillaan Brysselissä 26. ja 27. huhtikuuta sekä 31. toukokuuta ja 1. kesäkuuta 2017 ja Strasbourgissa 15.–18. toukokuuta 2017 **3**

– **22. ja 23. kesäkuuta 2017 kokoontuvan Eurooppa-neuvoston valmistelu** **9**

= Ehdotus päätelmiksi

– **Neuvoston 18 kuukauden ohjelma (1. heinäkuuta 2017 – 31. joulukuuta 2018)** **12**

= Hyväksyminen

– **Eurooppalainen ohjausjakso** **16**

= Yhdennettyjen maakohtaisten suositusten hyväksyminen ja niiden toimittaminen Eurooppa-neuvostolle

– **Toimielinten välinen sopimus** **20**

– Lainsäädäntötyön suunnittelu

= Keskustelu – Komission työohjelmaa koskevaa kirjettä edeltäviä näkemyksiä

– Täytäntöönpano

= Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

– Muut asiat

Yleisten asioiden neuvosto (50 art.) 20.6.2016

– Esityslistan hyväksyminen

Muut kuin lainsäädäntöasiat

– **(22. tai 23. kesäkuuta 2017 kokoontuvan) Eurooppa-neuvoston (50 art.) valmistelu** **30**

= Neuvottelut Yhdistyneen kuningaskunnan SEU 50 artiklan mukaisen ilmoituksen jälkeen

– Muut asiat

Yleisten asioiden neuvoston (50 art.) yhteydessä:

– Menettely päätöksen tekemiseksi **Euroopan lääkeviraston** ja **Euroopan pankkiviranomaisen siirtämisestä** Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen yhteydessä **30**

= Hyväksymisen valmistelu

Valtioneuvoston kanslia		PERUSMUISTIO	VNEUS2017-00399
VNEUS	Siivola Heli(VNK)	08.06.2017	

Asia
Euroopan parlamentin päätöslauselmat, päätökset ja lausunnot istuntojaksoilla 26.-27.4.2017, 15.–18.5.2017 ja 31.5.-1.6.2017

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 20.06.2017

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto ottaa tiedoksi Euroopan parlamentin istuntojaksollaan 26.–27.4.2017, 15.–18.5.2017 ja 31.5.–1.6.2017 tekemät päätöslauselmat, päätökset ja lausunnot.

Päätöslauselmat ovat asialistalla B-kohtana, jotta jäsenvaltiot voivat halutessaan kiinnittää erityistä huomiota joihinkin niistä. Näin tapahtuu kuitenkin harvoin. Esille nostetut päätöslauselmat liittyvät yleensä toimielinten välisiin suhteisiin, kohdistuvat johonkin jäsenvaltioon asiassa, joka ei kuulu unionin toimivaltaan, tai ovat muuten unionin kannalta merkittäviä. Unionin päätöksentekoprosesseihin liittyvät päätöslauselmat käsitellään asianmukaisella tavalla komissiossa ja neuvostossa.

Suomen kanta

Otetaan päätöslauselmat, päätökset ja lausunnot tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Torstai 27. huhtikuuta 2017 – Bryssel

- António Marinho e Pinton koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö
- Euroopan unionin tavaramerkki ***I
- Elohopeaa koskeva Minamatan yleissopimus ***
- Verokohtelun eroavuudet kolmansien maiden kanssa *
- Tanskan ja Europolin välinen operatiivista ja strategista yhteistyötä koskeva sopimus *
- Tilintarkastustuomioistuimen jäsenen nimittäminen
- Vuosikertomus Euroopan investointipankin rahoitustoiminnan valvonnasta 2015
- Rakenneuudistusten tukiohjelma kaudeksi 2017–2020 ***I

- Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi ***I
- Tilinpäätösraportointiin ja tilintarkastukseen liittyvien yksittäisten toimien tukemiseksi toteutettava unionin ohjelma ***I
- Kuluttajien osallistumisen lisäämistä päätöksentekoon rahoituspalvelualalla koskeva unionin ohjelma ***I
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – komissio ja toimeenpanovirastot
- Vastuuvapaus 2015: Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset komissiota koskevassa vuoden 2015 vastuuvapausmenettelyssä
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – 8., 9., 10. ja 11. EKR
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – Euroopan parlamentti
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio - Eurooppa-neuvosto ja neuvosto
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – Tuomioistuin
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – Tilintarkastustuomioistuin
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – Euroopan talous- ja sosiaalikomitea
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – Alueiden komitea
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – Euroopan ulkosuhdehallinto
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – Euroopan oikeusasiamies
- Vastuuvapaus 2015: EU:n yleinen talousarvio – Euroopan tietosuojavaltuutettu
- Vastuuvapaus 2015: EU:n erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuus, varainhoito ja sen valvonta
- Vastuuvapaus 2015: Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) virasto
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan unionin elinten käännöskeskus (CdT)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan poliisiakatemia (CEPOL)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan lentoturvallisuusvirasto (EASA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan pankkiviranomainen (EBA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan kemikaalivirasto (ECHA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan ympäristökeskus (EYK)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (EFCA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT)

- Vastuuvapaus 2015: Euroopan lääkevirasto (EMA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan meriturvallisuusvirasto (EMSA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto (ENISA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan rautatievirasto (ERA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan koulutussäätiö (ETF)
- Vastuuvapaus 2015: Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laajaalaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)
- Vastuuvapaus 2015: Euratomin hankintakeskus (ESA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan unionin oikeudellisen yhteistyön yksikkö (Eurojust)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan poliisivirasto (Europol)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex)
- Vastuuvapaus 2015: Euroopan GNSS-virasto (GSA)
- Vastuuvapaus 2015: Biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyritys (BBI)
- Vastuuvapaus 2015: Clean Sky 2 -yhteisyritys
- Vastuuvapaus 2015: ECSEL-yhteisyritys
- Vastuuvapaus 2015: Toinen polttokenno- ja vety-yhteisyritys (FCH)
- Vastuuvapaus 2015: Toinen innovatiiviset lääkkeet -aloitetta (IMI) toteuttava yhteisyritys
- Vastuuvapaus 2015: ITER-yhteisyritys
- Vastuuvapaus 2015: SESAR-yhteisyritys
- Kalastuslaivastojen hallinnointi syrjäisimmillä alueilla
- Vaatetusalaa koskeva EU:n lippulaiva-aloite
- Viljelysmaiden keskittymistä koskeva tilanne EU:ssa: miten helpotetaan viljelijöiden mahdollisuuksia maan hankkimiseen?
- Euroopan investointipankin rahoitustoimintaa koskeva vuosikertomus
- Kaivannaisteollisuuden jätehuollosta annetun direktiivin täytäntöönpano
- Venezuelan tilanne

Tiistai 16. toukokuuta 2017 - Strasbourg

- EU:n ja Mongolian kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen liitettävä pöytäkirja (Kroatian liittyminen Euroopan unioniin) ***

- EU:n ja Bosnia ja Hertsegovinan vakautus- ja assosiaatiosopimus (Kroatian liittyminen Euroopan unioniin) ***
- EU:n ja Norjan sopimus ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineeseen osana sisäisen turvallisuuden rahastoa liittyvistä täydentävistä säännöistä ***
- EU:n liittyminen puuvilla-alan kansainväliseen neuvoa-antavaan komiteaan (ICAC) ***
- EU:n sähköisen hallinnon toimintaohjelma 2016–2020
- Vuosikertomus 2015 EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta – petostentorjunta
- Resurssitehokkuutta koskeva aloite: elintarvikejätteen vähentäminen ja elintarviketurvallisuuden parantaminen
- Tullin toiminnan ja hallinnon ulkoisten näkökohtien arviointi kaupan helpottamisen ja laittoman kaupan torjumisen välineenä

Keskiviikko 17. toukokuuta 2017 - Strasbourg

- Euroopan globalisaatiorahaston varojen käyttöönotto: hakemus EGF/2016/008 FI/Nokia Network Systems
- Vuosikertomus 2014 toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista
- FinTech: teknologian vaikutus rahoitusalan tulevaisuuteen
- Ajoneuvorekisteritietoja koskeva automaattinen tietojenvaihto Kroatian kanssa *
- Delegoitun säädöksen vastustaminen: suuririskisten kolmansien maiden, joilla on strategisia puutteita, yksilöiminen
- Muuntogeeninen puuvilla GHB119
- Muuntogeeninen maissi DAS-40278-9
- Unkarin tilanne
- Elinikäistä oppimista koskeva eurooppalainen tutkintojen viitekehys

Torstai 18. toukokuuta 2017 - Strasbourg

- Sambia ja erityisesti Hakainde Hichileman tapaus
- Etiopia ja erityisesti Merera Gudinan tapaus
- Etelä-Sudan
- EU:n sekä Islannin, Liechtensteinin ja Norjan välinen, ETA:n rahoitusjärjestelmää vuosina 2014–2021 koskeva sopimus ***
- Oikea rahoitusvalikoima Euroopan alueille: rahoitusvälineet ja avustukset EU:n koheesiopolitiikassa
- Teknisen avun tulevaisuudennäkymät koheesiopolitiikassa
- Verkkosisältöpalvelujen rajatylittävä siirrettävyys sisämarkkinoilla ***I
- EU:n ja Korean vapaakauppasopimuksen täytäntöönpano
- Kahden valtion ratkaisun aikaansaaminen Lähi-idässä

- EU:n Syyria-strategia
- Tieliikenne Euroopan unionissa
- Dadaabin pakolaisleiri
- Sisäiset siirrot: tuumasta toimeen
- Hlbti-henkilöitä koskevien neuvoston suuntaviivojen täytäntöönpano erityisesti Tšetšeniassa esiintyvän homoseksuaalisten (tai sellaisina pidettyjen) miesten vainon suhteen

Torstai 1. kesäkuuta 2017 - Bryssel

- Béla Kovácsin koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö
- Kirjojen, sanomalehtien ja aikakauslehtien arvonlisäverokannat *
- Internetyhteydet kasvun, kilpailukyvyn ja yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi: eurooppalainen gigabittiyhteiskunta ja 5G
- Haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten suojelu
- Ukrainaa koskevien väliaikaisten yksipuolisten kauppatoimenpiteiden käyttöönotto ***I
- Yhtenäinen viisumin kaava ***I
- EU:n perusoikeusviraston monivuotinen toimintakehys 2018–2022 ***
- EU:n perusoikeusviraston monivuotinen toimintakehys 2018–2022 (päätöslauselma)
- Euroopan teollisuuden digitalisointi
- Uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus – meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme
- Selviytymiskyky EU:n ulkoisen toiminnan strategisena prioriteettina
- Antisemitismin torjunta
- YK:n korkean tason konferenssi kestävän kehityksen tavoitteen 14 toteuttamisen tukemiseksi (YK:n valtamerikonferenssi)

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 16.6.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 16.6.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

7572/2017 PE-RE 5

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Heli Siivola (VNEUS), etunimi.sukunimi@vnk.fi, 0295 160 476.

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Valtioneuvoston kanslia		PERUSMUISTIO	VNEUS2017-00416
VNEUS	Eteläpää Mari(VNK)	13.06.2017	

Asia
YAN; Kesäkuun Eurooppa-neuvoston päätelmät

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 20.06.2017

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

YAN käy keskustelun kesäkuun Eurooppa-neuvoston (22.-23.6) päätelmäluonnoksesta.

Suomen kanta

Suomi pitää ’turvallisuus ja puolustus’-teemaa Eurooppa-neuvoston keskeisenä aiheena. Päätelmäluonnoksessa tuodaan esiin saavutettua kehitystä. On tärkeää, että tekstissä viitataan EU:n globaalissa turvallisuusstrategiassa määritettyyn tavoitetasoon. Suomi pitää hyvänä, että poliittinen päätös pysyvän rakenteellisen yhteistyön käynnistämisestä saadaan tehtyä ja samassa yhteydessä todetaan konkreettisia askeleita päätöksen toimeenpanemiseksi.

Suomi pitää tärkeänä, että sisämarkkinoiden täyttä toimeenpanoa estäviin puutteisiin kiinnitetään tehokkaasti huomiota, jotta sisämarkkinastrategioiden viimeistely ja toimeenpano saadaan toteutettua vuoteen 2018 mennessä.

Suomen kannalta on tärkeää, että päätelmäluonnoksessa EU:n todetaan edistävän avointa ja sääntöpohjaista multilateraalista kauppajärjestelmää. Päätelmäluonnoksen tekstiin sisältyy liikaa protektionistista kieltä, ja sitä on tasapainotettava.

EU:n on jatkettava kokonaisvaltaista lähestymistapaa muuttoliikkeeseen. On tärkeää vahvistaa palautuspolitiikkaa ja saavuttaa siinä konkreettista edistystä.

Pääasiallinen sisältö

Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnokseen sisältyvät seuraavat osiot:

1) turvallisuus ja puolustus
2) kasvu, työllisyys ja kilpailukyky
3) muuttoliike
4) Pariisin ilmastosopimus
5) digitaalinen Eurooppa
6) ulkosuhteet

Turvallisuus ja puolustus

Turvallisuuden ja puolustuksen osalta esillä on sekä sisäinen turvallisuus ja terrorismin vastaiset toimet että ulkoinen turvallisuus ja puolustus.

Päätelmäluonnoksessa Eurooppa-neuvosto tuomitsee äskettäiset terroriteot ja toteaa niiden vahvistaneen EU:n päättäväisyyttä tehdä yhteistyötä mm. radikalisaation leviämisen ehkäisemisessä, terrorismin rahoituksen kitkemisessä ja viranomaisten tiedonvaihdon edistämisessä sisäisen turvallisuuden lisäämiseksi.

Ulkoisen turvallisuuden ja puolustuksen osalta todetaan kehitys globaalistrategian toimeenpanon sekä EU:n ja Naton välisen yhteistyöjulistuksen osalta. Päätelmäluonnoksessa todetaan myös hybridiosaamiskeskuksen perustaminen Helsinkiin. Eurooppa-neuvosto toivottaa tervetulleeksi komission ehdotuksen puolustusrahastosta ja puolustusteollisesta kehittämisohjelmasta, ja kannustaa nopeaan päätöksentekoon ja toimeenpanoon niiden osalta. Päätelmäluonnoksessa todetaan tarve käynnistää pysyvä rakenteellinen yhteistyö ja linjata sen toteuttamista koskevaa jatkotyötä.

Kasvu, työllisyys ja kilpailukyky

Päätelmäluonnoksessa todetaan hyvin toimivien sisämarkkinoiden merkitys kasvun ja työllisyyden ja investointien edistämiselle. Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta tehdä lisäponnistuksia, erityisesti digitaalisten sisämarkkinoiden ja pääomaunionin osalta, jotta kesäkuun 2016 Eurooppa-neuvoston päätelmissä todettu taso saavutetaan.

EU:n todetaan puolustavan avointa ja sääntöihin perustuvaa multilateraalia kauppajärjestelmää, jossa WTO:lla on keskeinen rooli. Eurooppa-neuvosto kannustaa lainsäätäjiä hyväksymään ripeästi WTO:n sääntöjen mukaiset tuontisuojainstrumentit. Se kannustaa edistystä meneillään olevissa vapaakauppasopimusneuvotteluissa.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus hyväksyä maakohtaiset suositukset ja saattaa loppuun vuoden 2017 eurooppalainen ohjausjakso.

Muuttoliike

Eurooppa-neuvoston todetaan olevan sitoutunut unionin kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan koskien muuttoliikettä ja yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän reformiin. EU:n ja sen jäsenvaltioiden tulisi tehostaa Maltan julkilausumassa todettuja elementtejä koskevaa koordinaatiota ja tuloksia. Yhteistyötä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa tulee vahvistaa. Lisäponnistuksia on tehtävä, jotta palautusten osalta saavutetaan todellista edistystä.

Turvapaikkajärjestelmän uudistamisen osalta on löydettävä oikea tasapaino vastuullisuuden ja solidaarisuuden suhteen. Eurooppa-neuvosto pyytää tulevaa puheenjohtajavaltiota jatkamaan neuvotteluita.

Pariisin ilmastosopimus

Eurooppa-neuvosto vahvistaa EU:n sitoutumisen toimeenpanna Pariisin ilmastosopimus ripeästi. Se on myös keskeinen tekijä kestävän kehityksen 2030 agendan toimeenpanon kannalta.

Digitaalinen Eurooppa

Eurooppa-neuvosto painottaa digitaalisen Euroopan merkitystä ja sen kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Viro järjestää omalla pj-kaudellaan digitaalisen huippukokouksen Tallinnassa.

Ulkosuhteet

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja informoi viimeaikaisista kansainvälisistä huipputason tapaamisista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 16.6.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 16.6.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

8795/17 LIMITE CO EUR-PREP 22

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNEUS/Eteläpää 0295 160 298

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Valtioneuvoston kanslia		PERUSMUISTIO	VNEUS2017-00394
VNEUS	Jokelainen Jaana(VNK)	12.06.2017	

Asia
Yleisten asioiden neuvosto 20.6.2017; neuvoston 18 kuukauden ohjelma (1. heinäkuuta 2017 – 31. joulukuuta 2018)

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 20.06.2017

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kolmen tulevan puheenjohtajamaan eli Viron, Bulgarian ja Itävallan sekä ulkoasiainneuvoston puheenjohtajan, korkea edustaja Mogherinin yhteinen ohjelma esitellään ja hyväksytään yleisten asioiden neuvostossa 20.6.2017.

Suomen kanta

Seuraavan puheenjohtajatrion määrittelemä neuvoston ohjelma (”Taking forward the Strategic agenda”) ajanjaksolle 1.7.2017–31.12.2018 on Suomen hyväksyttävissä.

Suomi pitää hyvänä sitä, että tuleva 18 kuukauden neuvoston työohjelma rakentuu Eurooppa-neuvoston strategisen agendan viiden painopisteen varaan ja että erityisinä painopisteinä seuraavilla puheenjohtajilla ovat työpaikat ja kasvu sekä turvallisuus.

Suomi on pitänyt EU-vaikuttamisensa kärjessä kasvun, kestävän kehityksen ja vakauden edistämistä, niin sisäisen turvallisuuden kuin ulkoisen turvallisuuden ja toiminnan vahvistamista sekä muuttoliikkeeseen vastaamista. Lisäksi horisontaalisina prioriteetteina ovat yhteisten arvojen noudattaminen ja sääntelyn toimivuuden parantaminen. Siksi Suomi on tyytyväinen siihen, että trion ohjelmassa on huomioitu sääntelyn toimivuus heti alussa ja oikeusvaltioperiaate sekä unionin sisällä että ulkoisessa toiminnassa. Sen sijaan ohjelmasta puuttuu avoimuuden ja hyvän hallinnon edistäminen. Ohjelmassa mainitun EU:n tulevaisuuskeskustelun osalta olennaista on käytännön työ Rooman julistuksessa asetettujen tavoitteiden toimeenpanemiseksi ja konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi etenkin kasvun ja turvallisuuden alalla. EU:n päätöksentekoa sekä yhdessä sovittujen asioiden täytäntöönpanoa tulee tehostaa.

Hallitus määrittelee EU-vaikuttamisstrategiansa vuodelle 2018 loppuvuodesta, ja siinä linjataan tarkemmin keskeisiä vaikuttamiskohteita ja kantoja ensi vuoden EU-asioihin.

Suomi varautuu vaikuttamaan loppuvuodesta ja ensi vuoden aikana seuraavaan neuvoston 18 kuukauden ohjelmaan, joka ohjaa EU-puheenjohtajakauttamme 2019.

Pääasiallinen sisältö

Neuvoston seuraava 18 kuukauden ohjelma perustuu Eurooppa-neuvoston viiteen strategiseen prioriteettiin:

1. Työpaikkojen, kasvun ja kilpailukyvyn unioni

Tässä kolmen seuraavan pj-maan painopisteinä ovat:

- Sisämarkkinasääntelyn toimeenpano ja viimeisten esteiden raivaaminen, etenkin digitaalisten sisämarkkinoiden ja rajat ylittävän sähköisen kaupan, sähköisen tunnistautumisen (e-IDAS, e-ID) ja digitaalisten julkisten palveluiden edistäminen, datan vapaa liikkuvuus sekä digitaalisten palveluiden turvallisuus ja luotettavuus (uusi tietosuojapaketti)
- Yrittäjyyden ja työpaikkojen luominen, erityisesti pk-yritysten ja start up -yritysten tukeminen muun muassa turvaamalla erilaista rahoitusta, tutkimusta, kehitystä ja innovointia sekä paremman osaamisen tarjoaminen varsinkin nuorille
- Kestävä kehitys, jossa keskiössä ovat kiertotalous ja myrkytön ympäristö
- Tulevaisuuteen investoiminen, joka viittaa etenkin Euroopan investointisuunnitelman toimeenpanoon sekä uuden rahoituskehyksen valmisteluun ja siihen liittyvien sektoriohjelmien (Horisontti2020, Erasmus+, Luova Eurooppa, CEF) väliarvioon sekä koheesiopolitiikan uudistamiseen ja yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamiseen ja modernisointiin
- EMU:n syventäminen niin, että unionin ja sisämarkkinoiden yhtenäisyys säilyy, etenkin pankkiunionin viimeistely ja pääomamarkkinaunionin toimeenpano

2. Kansalaisiaan voimaannuttava ja suojeleva unioni

Tulevan trion tavoitteena on sosiaaliseen ulottuvuuden edistäminen jäsenvaltioiden toimivaltaa kunnioittaen. Tässä keskeistä ovat:

- Tasa-arvoinen kohtelu ja syrjimättömyys
- Nuorten voimaannuttaminen muun muassa solidaarisuusjoukkoja eteenpäin viemällä
- Eurooppalaisen sosiaalisen pilarin ehdotukset, kuten työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen
- Koulutuksen modernisointi
- Lähetettyjä työntekijöitä koskevan direktiivin uudistaminen

3. Kohti energiaunionia kauaskantoisella ilmastopolitiikalla

Viron, Bulgarian ja Itävallan tavoitteita ovat maailmanlaajuinen johtajuus ilmastomuutokseen vastaamisessa ja muutokseen sopeutuminen sekä vahva energiaunioni. Nämä kolme pj-maata tähtäävät Pariisin sopimuksen toimeenpanosääntöjen ja jatkotyön loppuunsaattamiseen. Prioriteettina on muun muassa tulosten saavuttaminen puhtaan energian paketin ehdotuksissa ja 2030 tavoitteissa.

4. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden unioni

Tässä tulevan trion ykkösprioriteettina on muuttoliikkeen hallinta, sekä sisäisen että ulkoisen ulottuvuuden osalta. Lisäksi terrorismin torjunta ja turvallisuuden unioni ovat huomion kärjessä. Esillä on muun muassa:

- Eurooppalaisen turvallisuus- ja muuttoliikeagendan osalta etenkin olemassa olevien IT-järjestelmien (kuten Eurodac, SIS) yhteentoimivuuden edistäminen ja

uusien luominen (esim. ETIAS) ja eri viranomaisten välisen tiedonvaihdon optimointi sekä rahanpesun, terrorismin rahoituksen sekä kyberrikollisuuden vastaiset toimet
- Radikalisaation ja väkivaltaisen ekstremismin ehkäisy
- Muuttoliikkeen hallinnassa unionin ulkorajojen vahvistaminen, tehokkaat palautukset, yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamisen loppuun saattaminen sekä perimmäisiin syihin puuttuminen ja laillisen maahanmuuton osalta Blue Card -direktiivin uudistaminen
- Oikeuden alalla pyrkimyksenä on e-oikeuden kehittäminen, korruption vastaisen yhteistyön ja vastavuoroisen tunnustamisen edistäminen sekä tehokkaan ja itsenäisen Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustaminen

5. Unioni vahvana globaalina toimijana

Ulkoisessa toiminnassa vastuu on korkealla edustajalla, ja neuvoston 18 kuukauden ohjelman prioriteetteja ovat:
- Globaalistrategian toimeenpano, jossa läpileikkaavina teemoina ovat ihmisoikeudet ja kestävän kehityksen tavoitteet ja erityinen huomio on strategisessa viestinnässä sekä puolustusyhteistyössä
- Muuttoliikkeen hallinnassa kumppanuuskehyksen toimeenpano nykyisten prioriteettimaiden kanssa ja tarvittaessa muiden, Vallettan toimintasuunnitelman ja EU–Turkki-julkilausuman toimeenpanon seuranta sekä yhteistyö Länsi-Balkanin reitin maiden kanssa
- Laajentumisperspektiivin edistäminen Länsi-Balkanilla
- Naapuruston vakauttaminen etelässä ja idässä painostus Minskin sopimuksen täysimääräiseen noudattamiseen sekä itäisen kumppanuuden huippukokous marraskuussa 2017
- Yhteistyö muiden kumppaneiden, kuten Yhdysvaltojen, Kanadan, ASEM-, CELAC- ja Afrikan maiden, kanssa
- Kehityspolitiikassa paitsi kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpano myös post-2020-välineiden valmistelu
- Kauppapolitiikassa EU:n sitoumus kunnianhimoiseen vapaakauppa-agendaan ja markkinavääristymiin ja epäreiluihin käytäntöihin puuttuvat, WTO-sääntöjen kanssa yhteensopivat välineet

Heinäkuussa alkavan Viron puheenjohtajakauden ohjelmaa ei ole vielä julkistettu, mutta tiedossa on neljä prioriteettia: 1) *avoin ja innovatiivinen eurooppalainen talous (sisämarkkinat)*, 2) *digitaalinen Eurooppa ja datan vapaa liikkuvuus,* 3) *vakaa ja turvallinen Eurooppa* sekä 4) *sosiaalinen osallisuus ja kestävä kehitys.*

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEU 16 artikla 9 kohta

Puheenjohtajatrion ohjelmilla pyritään varmistamaan neuvoston työn jatkuvuus ja edistetään Eurooppa-neuvoston viiden vuoden strategista agendaa. Ne toimivat pohjana puheenjohtajien yhteistyölle muiden toimielinten kanssa vuosittaisessa ja monivuotisessa ohjelmoinnissa. Ulkosuhteita lukuun ottamatta kiertävällä puheenjohtajalla on edelleen kokonaisvastuu eri neuvostokokoonpanojen toiminnan sujuvuudesta ja johdonmukaisuudesta. Kiertävällä puheenjohtajalla ei ole enää Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen ollut unionin ulkoiseen edustamiseen liittyviä tehtäviä, mutta pj-

maalla on merkittävä rooli lainsäädäntötyössä, erityisesti suhteessa Euroopan parlamenttiin.

Käsittely Euroopan parlamentissa

–

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 16.6.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 16.6.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

–

Taloudelliset vaikutukset

–

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

–

Asiakirjat

Neuvoston 18 kuukauden ohjelma 1.7.2017–31.12.2018, asiakirja 9934/17 (2.6.2017)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jaana Jokelainen (VNEUS), puh. 0295 160 329, etunimi.sukunimi@vnk.fi

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asia
Yleisten asioiden neuvosto 20.6.2017;
Eurooppalainen ohjausjakso

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 20.06.2017

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvoston on tarkoitus hyväksyä vuoden 2017 maakohtaiset suositukset ja toimittaa ne Eurooppa-neuvostolle.

Komission esityksiä neuvoston maakohtaisiksi suosituksiksi on käsitelty komiteatasolla ja eri neuvostokokoonpanoissa. Sosiaalisen suojelun komiteassa käsitelty Suomen korjausehdotus (muutos koskee resitaaleja ei itse suositusta) hyväksyttiin. Muilta osin Suomi hyväksyy suositusesitykset sellaisenaan.

Eurooppa-neuvosto 22.–23.6.2017 vahvistaa maakohtaiset suositukset ja saattaa loppuun vuoden 2017 ohjausjakson.

Suomen kanta

Suomi pitää komission maakohtaisia suosituksia yleisesti ottaen oikeaan osuvina. Ne tukevat monelta osin hallituksen pyrkimyksiä tervehdyttää julkista taloutta ja viedä läpi keskeisiä rakenneuudistuksia. Maakohtaiset suositukset ovat neuvostossa Suomen hyväksyttävissä.

Jäsenmaille osoitettujen suositusten määrä on edelleen vähentynyt ja tänä vuonna Suomen suositukset ovat myös yleisemmällä tasolla, mitä Suomi pitää hyvänä asiana. Näin suositukset keskittyvät paremmin olennaiseen ja jättävät tilaa jäsenmaiden omille toimeenpanoratkaisuille.

Pääasiallinen sisältö

Komissio antoi 22.5. esityksen suosituksista, joissa annetaan jäsenvaltioille talouspolitiikkaa koskevia ohjeita seuraavien 12–18 kuukauden ajalle. Suomelle komissio suosittaa, että Suomi toteuttaa vuosina 2017 ja 2018 toimia, joilla se:

1. harjoittaa finanssipolitiikkaansa vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevän osion vaatimusten mukaisesti, mikä tarkoittaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamista vuonna 2018, kun otetaan huomioon sallitut poikkeuksellisiin tapahtumiin liittyvät poikkeamat, rakenneuudistusten toteuttaminen ja investoinnit,

joiden perusteella on myönnetty tilapäinen poikkeama; varmistaa, että hallintouudistus sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannustehokkuuden parantamiseksi hyväksytään ja toteutetaan oikea-aikaisesti;

2. edistää edelleen palkkojen kytkemistä tuottavuuden kehitykseen, kaikilta osin työmarkkinaosapuolten roolia kunnioittaen; toteuttaa kohdennettuja aktiivisen työmarkkinapolitiikan toimenpiteitä puuttuakseen työllisyys- ja sosiaalipoliittisiin haasteisiin, tarjoaa kannustimia työn vastaanottamiseen ja edistää yrittäjyyttä;

3. jatkaa sääntelykehyksen parantamista ja vähentää hallinnollista taakkaa lisätäkseen kilpailua palvelualoilla ja edistääkseen investointeja.

Suomen suositukset pysyivät temaattisesti samoina kuin edellisenä vuonna, toisin sanoen Suomelle annettiin kolme suositusta liittyen (1) julkisen talouden tasapainottamiseen, (2) työmarkkinatoimiin sekä (3) kilpailun lisäämiseen, sääntelyn vähentämiseen ja investointien vauhdittamiseen. Suositukset on annettu edellisvuotta yleisemmällä tasolla.

Julkisen talouden suosituksissa todetaan, että Suomen tulisi saavuttaa keskipitkän aikavälin tavoitteensa (rakenteellinen jäämä -0.5% BKT:sta) vuonna 2018 ottaen huomioon eri lausekkeiden (rakenteelliset uudistukset, investoinnit, pakolaiset) perusteella annettu jousto. Komissio pitää hallituksen tekemiä rakenneuudistuksia merkittävinä ja oikeansuuntaisina, erityisesti kilpailukyvyn parantamisen kannalta. Siten komissio antaa hallitukselle aikaa korjata julkisen talouden tila rauhassa ja kestävästi rakenteellisilla uudistuksilla. Komissio myös totesi, että viime vuonna Suomi noudatti kaikkia vakaus- ja kasvusopimuksen määräyksiä. Resitaaleissa todetaan, että velkaantumisen kasvu on kuitenkin edelleen huolestuttavaa, ja Suomen pitää olla valmiina tekemään lisätoimia varmistaakseen vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamisen.

Suomen suositukset ovat hyvin linjassa myös hallitusohjelman kanssa ja tukevat sen toimeenpanoa. Komissio korostaa budjettikuria ja julkisen talouden tasapainoa ja pitää työmarkkinauudistuksia oleellisina kilpailukyvyn palauttamisen kannalta. Komissio painottaa sote-uudistuksen läpivientiä suunnitellusti ja kilpailun lisäämistä palveluissa. Tänä vuonna jäsenmaat saivat ensimmäistä kertaa etukäteen kommentoida omia maaraporttejaan, minkä on todettu myös parantaneen suositusten ja erityisesti johdantolausekkeiden laatua.

Kokonaisuudessaan EU:n ja euroalueen talouskasvu osoittaa kestävyyttä, mutta kasvua jarruttavia ongelmia kuitenkin riittää. Kasvuluvut sekä EU:ssa että euroalueella olivat lähes 2 prosenttia vuonna 2016. Julkinen talous on kohentumassa, ja työllisyys on ennätystasolla (lähes 233 miljoonaa työllistä). Työttömyys on alimmillaan sitten vuoden 2009, ja investoinnit ylittävät jo kriisiä edeltävän tason joissakin jäsenvaltioissa. Talouden kasvua kuitenkin jarruttavat hidas tuottavuuden kasvu, talouskriisin seuraukset ja sitkeästi jatkuva eriarvoisuus (myös eroavaisuudet jäsenvaltioiden sisällä ja niiden välillä) ja lähinnä ulkoisista tekijöistä johtuva epävarmuus.

Myönteisen kehityksen ja lähentymisen vahvistamiseksi jäsenvaltioissa ja EU:ssa kasvusta on tehtävä osallistavampaa, vahvempaa ja kestävämpää. Tähän päästään muun muassa parantamalla kilpailukykyä ja lisäämällä innovatiivisuutta. Tämä on talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä annettujen suositusten tavoite. Lisäksi kiinnitetään entistä enemmän huomiota jäsenvaltioiden sosiaalisiin painopisteisiin ja haasteisiin.

Komissio toteaa, että jäsenvaltiot ovat vuosien mittaan edistyneet jonkin verran keskimäärin kahdessa kolmesta maakohtaisesta suosituksesta. Tämä osoittaa, että eri puolilla EU:ta on toteutettu merkittäviä uudistuksia. Monivuotinen perspektiivi antaa selvemmän kuvan kehityksestä kuin yhden vuoden tarkastelu, sillä merkittävien uudistusten suunnittelu ja toteuttaminen vie aikaa. Pääosassa uudistuksia on edistytty, mutta uudistusten toteuttamisen nopeus ja syvyys vaihtelevat jäsenvaltiosta toiseen. Tähän on vaikuttanut myös uudistusten mutkikkuus ja laajakantoisuus. Uudistukset ovat edenneet pisimmälle politiikan aloilla, jotka koskevat finanssipolitiikkaa ja julkisen talouden ohjausjärjestelmää sekä rahoituspalveluita.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Ecofin-valmistelu: EU-ministerivaliokunta 9.6.2017

YAN-valmistelu: EU-ministerivaliokunta 16.6.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.6.2017 ja 16.6.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Maakohtaiset suositukset löytyvät osoitteesta https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

Neuvoston suositus Suomen vuoden 2017 kansallisesta uudistusohjelmasta
22.5.2017, COM(2017) 525 final

10174/17 CO EUR-PREP 28 POLGEN 91 AG 20 ECOFIN 526 UEM 197
SOC 473 COMPET 489 ENV 600 EDUC 289 RECH 230 ENER 282
JAI 594 EMPL 364

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, yksikön päällikkö Marketta Henriksson, p. 050 437 0088
VM/KO, finanssineuvos Marja Paavonen, p. 02955 30187
VM/KO, neuvotteleva virkamies Jenni Pääkkönen, p. 02955 30804
VM/KO, neuvotteleva virkamies Päivi Puonti, p. 02955 30348
VNEUS, neuvotteleva virkamies, Niina Pautola-Mol, p. 0295 160 342

EUTORI-tunnus

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Valtioneuvoston kanslia PERUSMUISTIO VNEUS2017-00405

VNEUS Jokelainen Jaana(VNK) 12.06.2017

Asia

Yleisten asioiden neuvosto 20.6.; toimielinten välinen sopimus; täytäntöönpano ja komission työohjelmaa 2018 koskevaa kirjettä edeltävät näkemykset

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 20.06.2017

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto käy 20.6.2017 ensimmäisen keskustelun neuvoston näkemyksistä Euroopan komission ensi vuoden työohjelmaan parempaa lainsäädäntöä koskevan toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti. Puheenjohtajavaltio antaa myös katsauksen sopimuksen täytäntöönpanoon laajemminkin (mukaan lukien mm. vaikutusarvioinnit, yhteistyö ja tiedonvaihto kansainvälisiin sopimuksiin liittyen, yhteinen delegoitujen säädösten rekisteri).

Komission puheenjohtaja pitää unionin tila -puheensa syyskuussa. Tällöin odotetaan komissiolta myös aiekirjettä neuvostolle ja Euroopan parlamentille vuoden 2018 työohjelman painopisteistä ja tavoitteista. Neuvosto keskustelee aiekirjeestä näkemystensä välittämiseksi komissiolle ennen kuin tämä julkaisee työohjelmansa lokakuussa ja vaihtaa näkemyksiä myös valmiista työohjelmasta.

Joulukuussa toimielimet antavat yhteisen julistuksen keskeisimmiksi katsomistaan asioista, joissa tulisi edetä nopeasti vuonna 2018.

Alustavista näkemyksistä komission ensi vuoden työohjelmaan toimitetaan samansisältöinen E-kirje, jossa on tarkemmin eritelty kansallisia näkemyksiä sääntelyn toimivuudesta.

Suomen kanta

Suomi pitää hyvänä sitä, että komissio keskittyy isojen asiakokonaisuuksien edistämiseen. Vuonna 2018 komission tulee edelleen keskittyä kasvun, kestävän kehityksen ja vakauden edistämiseen (ml. sisämarkkinoiden syventäminen, vapaakaupan sekä kierto- ja biotalouden edistäminen ja uuden monivuotisen rahoituskehyksen valmistelu), niin sisäisen kuin ulkoisen turvallisuuden ja ulkoisen toiminnan vahvistamiseen sekä muuttoliikkeeseen vastaamiseen. Lisäksi yhteisten arvojen noudattaminen ja sääntelyn toimivuuden parantaminen ovat unionin tehokkaan toiminnan ja uskottavuuden sekä kansalaisten luottamuksen kannalta keskeisiä asioita.

Suomen tavoitteena on yhtenäinen, toimintakykyinen ja tuloksia tuottava EU. Vaikka Ison-Britannian kanssa käytävät eroneuvottelut ovat merkittävässä vaiheessa vuonna

2018, ne eivät saa haitata EU:n tavanomaista politiikka- ja lainsäädäntötyötä ja konkreettisten tulosten aikaansaamista unionin prioriteettialueilla.

Pääasiallisessa sisällössä kuvataan tarkemmin Suomen painopisteitä ja kantoja eri hankkeisiin. **Ne pohjautuvat ministeriöiden toimittamiin alustaviin näkemyksiin komission ensi vuoden työohjelmasta ja ovat jatkumoa tämän vuoden EU-vaikuttamisstrategialle ja -työlle**. Näiden tavoitteiden pohjalta Suomi vaikuttaa komission työohjelmavalmisteluihin kesän aikana. Syksyllä laaditaan sektorikohtaiset EU-vaikuttamissuunnitelmat ensi vuodelle ja niiden pohjalta loppuvuodesta valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2018.

Pääasiallinen sisältö

Roomassa 25.3.2017 allekirjoitettu julistus EU:n tulevaisuudesta saattoi päätökseen EU27-päämiesten kesäkuussa 2016 käynnistämän tulevaisuuspohdinnan. Julistuksessa korostetaan unionin yhtenäisyyttä, yhteisiä arvoja, toissijaisuusperiaatetta, tehokkaampaa päätöksentekoa ja yhteisten sääntöjen noudattamista. Tavoitteeksi asetetaan turvallinen, vauras ja kestävä, sosiaalisesti vastuullinen ja globaalisti vahvempi Eurooppa. Rooman julistuksen toimeenpanossa on kyse pitkälti jo käynnissä olevan lainsäädäntötyön ja muiden hankkeiden jatkamisesta ja tehostamisesta sekä EU-sitoumusten asianmukaisesta toimeenpanosta.

Tavanomaisen lainsäädäntötyön ohella komissio aikoo esittää kesäkuun loppuun mennessä viisi yleisen tason keskustelupaperia EU:n tulevaisuuteen liittyvistä teemoista (sosiaalinen ulottuvuus, globalisaation hallinta, talous- ja rahaliitto, puolustus ja EU:n rahoitus). Suurin osa keskustelupapereista on jo annettu. Komission puheenjohtaja Junckerin on tarkoitus vetää komission ajattelua yhteen unionin tila -puheessaan syyskuussa.

Yhteisten arvojen noudattaminen

On tärkeää, että komissio jatkaa unionin yhteisten arvojen toteutumisen aktiivista seurantaa ja käyttää *oikeusvaltioperiaatteen* turvaamista koskevaa toimintakehystä tarvittaessa. Komission tulee hyödyntää työssään myös eri asiantuntijatahoilta, kuten EU:n perusoikeusvirastolta, Euroopan neuvostolta ja Venetsian komissiolta saatuja tietoja. On keskeistä, että komissio osallistuu ja antaa oman panoksensa neuvostossa käytävään oikeusvaltiovuoropuheluun.

Suomi pitää tärkeänä, että EU tehostaa *korruption vastaista toimintaansa* ja että korruptiotilanteesta raportoitaisiin EU:ssa säännöllisesti ja mahdollisimman laaja-alaisesti, ei vain osana eurooppalaista ohjausjaksoa. *Euroopan syyttäjäviraston (EPPO)* valmistelu etenee tiiviimmässä yhteistyössä, ja komission työohjelmaan tulee sisältyä ehdotuksia muun muassa ei-osallistuvien jäsenvaltioiden kanssa tehtävästä työstä.

Avoimuuden edistäminen unionin toiminnassa on Suomen horisontaalisia EU-tavoitteita. Komission työohjelmaan tulisi sisältyä myös vähintään selvitys *hyvää eurooppalaista hallintoa* koskevan perussopimuksen määräyksen toteuttamisesta. Hanke auttaisi tehostamaan unionin toimintaa ja lisäämään kansalaisten luottamusta siihen. Suomen tavoitteena on luoda EU:n kaikkia toimielimiä, elimiä ja laitoksia koskeva yhtenäinen hallintomenettelyllinen säännöstö, jota sovelletaan niiden suhteissa yleisöön.

Kasvun, kestävän kehityksen ja vakauden edistäminen

Suomi jatkaa työtä kasvupolitiikan nostamiseksi komission ohjelmaa ja toimintaa läpileikkaavaksi teemaksi. *Sisämarkkinoiden* syventämiseksi tarkoitettujen komission strategioiden toimeenpanoon liittyvien lainsäädäntöehdotusten tulisi olla annettuina ensi vuoteen mennessä. Jatkossa yhä tärkeämmäksi nouseekin sääntelyn toimivuus ja toimeenpano.

Suomi pitää tärkeänä, että työtä digitaalisten sisämarkkinoiden kehittämiseksi jatketaan komission toukokuussa julkaisemassa digitaalisten sisämarkkinoiden väliarviossa tunnistetuilla alueilla. *Datatalouden* ja *teollisuuden digitalisaation* edellytysten parantaminen ovat keskeisimpiä prioriteetteja. Suomi pitää tärkeänä, että komissio valmistelisi periaatteet datatalouden näkökulman sisällyttämiseksi kaikkiin sektorikohtaisiin digitalisaation hyödyntämishankkeisiin. Mahdollisen uuden teollisuusstrategian tulisi sektorikohtaisten toimien sijaan varmistaa eri politiikkakeinoin eurooppalaisen teollisuuden kokonaisvaltainen uudistumis- ja kilpailukyky.

Digitaalisten sisämarkkinoiden toimeenpano on tärkeää myös muun muassa *pääomamarkkinaunionin* luomiselle. Rahoituspalvelutoiminta sekä palvelut ja tuotteet siirtyvät yhä enemmän digitaalisiksi ja samalla rajat ylittäviksi. Rajat ylittävän toiminnan esteitä on tärkeää poistaa etenkin sijoitusrahastotoiminnan ja osinkojen lähdeverotuksen toimivuuden kannalta.

Suomi odottaa komissiolta myös uutta *yhtiöoikeuspakettia*, joka edistää digitalisaatiota ja helpottaa rajat ylittävää yritystoimintaa.

Lisäksi Suomi tavoittelee *terveydenhuollon digitalisaatiota* ja digitaalisten terveyspalveluiden kehittämistä sekä geeniteknologian ja geenitiedon hyödyntämistä. Komission tulee jatkaa luotettavien eurooppalaisten ratkaisujen mahdollistamista terveysteknologiassa.

Yhteiskunnan digitaalisen kehityksen kannalta on tärkeää löytää keinoja luotettavien esineiden, internet-laitteiden, -ohjelmistojen ja -palveluiden saatavuuden parantamiseksi EU:n sisämarkkinoilla. Tämä vaikuttaa myös älykkäiden liikennepalvelujen kehittymismahdollisuuksiin. Komission työohjelmassa tulisi näkyä *liikenne* palveluna -näkökulman tuominen kaikkiin EU-tason toimiin, kuten liikennettä ja digitaalisia sisämarkkinoita koskevat toimet.

Verotuksen osalta keskeistä on muun muassa se, että komissio jatkaisi veronkierron torjumista ja panostaisi lainsäädäntöaloitteidensa pidemmän aikavälin suunnitteluun verolainsäädännön ennakoitavuuden parantamiseksi. Näin verovelvolliset voisivat pitkäjännitteisesti suunnitella toimintaansa.

EU-tason toimia *työllisyyden* parantamiseksi tarvitaan edelleen erityisesti huono-osaisimpien kannalta, muun muassa edistämällä työvoiman liikkuvuutta. Tavoitteena tulee olla koko työvoiman saaminen työmarkkinoille, mukaan lukien nuoret, pitkäaikaistyöttömät ja maahanmuuttajat. Tiedonannossa työn tulevaisuudesta tulisi ottaa globaali näkökulma.

Komission tulee jatkaa toimia työelämän *tasa-arvon* ja samapalkkaisuuden toteuttamiseksi muun muassa palkka-avoimuuden lisäämisen avulla. Työohjelmaan tulisi sisällyttää myös *työsuojelu*tiedonannon tavoitteet ja toimet.

Suomi odottaa komissiolta ehdotuksia nykyisenkaltaisen integroidun (koulutus, nuoriso ja urheilu) *Erasmus+* -ohjelman ja nykyisenkaltaisen *Luova Eurooppa* -ohjelman jatkamisesta vuonna 2018.

Kestävän kasvun kannalta on tärkeää, että komissio alkaa valmistella Pariisin *ilmasto*sopimuksen osapuolilta vuoteen 2020 mennessä pyydettyä pitkän aikavälin strategiaa vähäpäästöisestä kehityksestä.

Raskaan kaluston CO_2-päästöjen raja-arvoja määriteltäessä on pidettävä huoli siitä, että Suomessa on mahdollista edelleen hyödyntää muuta Eurooppaa suuremmat massat raskaan liikenteen kuljetuksissa. Uusiutuvalle dieselille optimoitujen kuorma-autojen riittävää valmistusta suhteessa EU:n päästövähennystavoitteisiin tulisi edistää ja edistyneet biopolttoaineet tulisi huomioida paremmin ajoneuvojen hankintaa koskevassa sääntelyssä.

EU:n *biotalous*strategian päivittämisen tulisi olla keskeisenä hankkeena komission ensi vuoden työohjelmassa. Strategiassa olisi panostettava nykyistä enemmän innovaatiomyönteiseen lainsäädäntöön ja edistettävä biotalouden ja *kiertotalouden* koherenssia. Biomassojen kestävälle käytölle ei tule asettaa tarpeettomia rajoitteita tai esteitä, ja biotalouden monipuolinen tutkimus- ja innovaatiorahoitus tulee turvata.

Komission tulisi laatia strategia *myrkyttömästä, puhtaasta ja terveellisestä ympäristöstä* ja jatkaa työtä myös kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön yhteensovittamiseksi. Suomen tavoitteena on, että komissio tekisi aloitteen EU-tason sääntelyn kehittämisestä paperista ja kartongista valmistettaville sekä neitseellisille että kierrätyspohjaisille *elintarvikepakkauksille,* sillä kansalliset säädökset vaikeuttavat tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja vastavuoroisen tunnustamisen periaate ei toimi.

EU:n tulee vahvistaa johtajuuttaan *vapaakaupan* edistämisessä toimintaympäristön muututtua Yhdysvaltain uuden hallinnon ja Ison-Britannian eroneuvotteluiden myötä. Komission työohjelman fokusta tulisi laajentaa transatlanttisesta kauppa- ja investointikumppanuudesta (TTIP) yleisempään vapaakauppa-agendan edistämiseen, mukaan lukien Kiina-suhteet.

Komission tulisi antaa EU:n seuraavaa *rahoituskehystä* koskevat ehdotuksensa tämän vuoden lopussa, mutta brexit-neuvottelujen takia nämä saattavat viivästyä ensi vuoteen. Suomen lähtökohta on, että Ison-Britannian ero huomioidaan täysimääräisesti rahoituskehyksen kokonaistasossa. Nykyisten ja uusien rahoitustarpeiden osalta joudutaan arvioimaan varojen uudelleen kohdentamista rahoituskehyksen kokonaistason laskiessa.

Rahoituksen tulee vastata paremmin ajankohtaisia tarpeita erityisesti muuttoliikettä ja puolustusyhteistyötä. Suomi pitää tärkeänä, että uuden rahoituskehyksen sisälle varataan riittävästi joustovaraa käytettäväksi myöhemmin yhdessä sovittaviin ennakoimattomiin menoihin.

Rahoituskehyksen tulee jatkossakin tukea talouskasvua, työllisyyttä ja osaamista. Tämän vuoksi tutkimus- kehitys- ja innovaatiorahoituksen tulee asettua nykyistä korkeammalle tasolle. *Tutkimuksen ja innovoinnin* 9. puiteohjelman (2021–2027) ehdotusta odotetaan syksyllä 2018. Rahoituksen tulisi keskittyä alueille, joilla globaalit ja EU-tason hyödyt ovat merkittäviä. Jakoperusteina tulee olla korkea laatu ja avoin kilpailu, ei aluekriteerit.

Alueellisen *koheesion* edetessä tarve EU:n yhteiselle koheesiorahoitukselle vähenee**.** Näin tavoitteena tulee olla koheesiorahoituksen osuuden alentuminen rahoituskehyksissä ja kansallisen omarahoitusosuuden kasvattaminen. Suomen tavoitteena on, että koheesiorahoituksen jakosääntöjä ja ennakkoehtoja muutetaan tukemaan vahvemmin koheesiopolitiikan uudistamista sekä rahojen tarkoituksenmukaisen käytön ja kohdentamisen tehostamista. Näin ollen koheesiopolitiikan rahoituksen kriteerejä, ehtoja ja niiden painotuksia tulisi muuttaa tukemaan entistä tehokkaammin kasvua lisäävien rakenneuudistusten toteuttamista ja muuttoliikkeeseen vastaamista tavalla, joka lisäisi Suomen suhteellista saantoa koheesiobudjetista.

Yhteisen *maatalouspolitiikan* uudistuksessa, josta komission ehdotuksia odotetaan vuonna 2018, tärkeää on, että maataloustuotanto voi jatkua EU:n kaikilla alueilla, mukaan lukien epäsuotuisat tuotantoalueet. Lisäksi niin kuluvalla kuin tulevalla rahoituskehyskaudella tavoitellaan sääntelyn yksinkertaistamista ja täydentävien ehtojen sisällön ja prosessin kehittämistä. Työohjelmalta 2018 odotetaan siksi tukioikeuksista luopumisen arviointia, yhtenäisempää ja kohtuullisempaa valvonta- ja seuraamusjärjestelmää, uuden teknologian hyödyntämistä valvonnassa sekä paikan päällä tehtävien valvontojen riskikartoitukseen pohjautuvaa vähentämistä ja parempaa kohdentamista. Maatalouden osalta Suomi tavoittelee mahdollisimman suurta saantoa.

Suomi kannattaa unionin *omien varojen järjestelmän* yksinkertaistamista. Jäsenvaltion maksuaseman tulee olla kohtuullinen ja oikeudenmukainen. Siinä tulee huomioida jäsenvaltion taloustilanne.

Keskusteluun pitkäaikaisemmista *EMU:n* kehittämisehdotuksista (komission esitykset viiden puheenjohtajan EMU-raportin jatkotoimena) on tarkoitus palata tämän vuoden loppuun mennessä Eurooppa-neuvostossa. Suomi varautuu täsmentämään kantojaan hallitusohjelman pohjalta.

Suomi tukee vahvaan sijoittajavastuuseen perustuvan *pankkiunionin* kehittämistä. Pankkiunionin ja pankkisääntelyn osalta on tärkeää, että komission työohjelma 2018 tukee edelleen riskien vähentämistä riskien jakamisen edellytyksenä. Tulevat ehdotukset voisivat liittyä erityisesti kansallisten optioiden karsimiseen sekä valtioriskien kohtelun muuttamiseen vakavaraisuussääntelyssä.

Suomi kannattaa pitkän aikavälin tavoitetta yhtenäistää *euroalueen ulkoista edustautumista*. Suomi ei kuitenkaan tue sellaista välivaiheen mallia, jossa pienet euromaat yhdistettäisiin osaksi suurten euromaiden hallitsemia vaalipiirejä.

Vakaus- ja kasvusopimuksen yksinkertaistamiseen liittyen on varmistettava, että komission tulevat esitykset tähtäävät finanssipoliittisen kehikon yksinkertaistamiseen sekä läpinäkyvyyden ja ennakoitavuuden parantamiseen. Kehikon perusteellinen uudistaminen tulee tehdä rauhallisesti ja huolellisesti, jotta vältetään kriisin aikana tehdyt pikakorjaukset ja niistä seurannut kehikon monimutkaistuminen.

Sisäisen turvallisuuden kehittäminen

Suomi korostaa perus- ja ihmisoikeuksien sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista kaikessa *terrorismin vastaisessa toiminnassa*.

Terrorismin vastaista toimintaa on tehostettava toteuttamalla jo sovitut toimet ja hyödyntämällä täysimääräisesti olemassa olevat yhteistyövälineet.

Tavoitteena on EU:n laajuisten *tietojärjestelmien parempi yhteiskäyttö ja yhteensopivuus* terrorismin, vakavan rikollisuuden ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Suomi pitää tärkeänä, että komissio arvioi – tietosuojasäännökset huomioon ottaen – mahdollisuuksia antaa aloitteet eurooppalaisesta hakuportaalista, biometristen tietojen vertailutyökalusta (eri EU-järjestelmien biometrisiin tunnisteisiin) ja eri EU-tason tietojärjestelmien yhteisestä tietovarastosta. Ensi vuodelle olisi todennäköisesti mahdollista saada aloite hakuportaalista.

Kysymys *lentomatkustajatietojen* (PNR) siirtämisestä EU:sta kolmansiin valtioihin vaatii EU-tason ratkaisua. On tärkeää, että komission työohjelmaan 2018 sisältyy horisontaalinen ratkaisu asiaan ja että siinä edetään heti unionin tuomioistuimen ratkaistua asiaan liittyvän tapauksen.

Ulkoisen toiminnan ja turvallisuuden vahvistaminen

EU:n ulkoisen toimintakyvyn vahvistamista tulee jatkaa ja *sisäisten ja ulkoisten politiikkojen yhtymäkohtia* ja johdonmukaisuutta vahvistaa niin, että unionin toiminta ja rahoitus palvelevat kokonaisvaltaisesti poliittisia prioriteetteja, kuten yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan ja puolustusyhteistyön ripeää kehittämistä.

Komission työohjelmassa tulee näkyä vahvasti globaalistrategian toimeenpano Eurooppa-neuvoston linjausten mukaisesti, vuonna 2018 etenkin *Euroopan puolustuksen alan toimintasuunnitelman* toimeenpanon ja *hybridiuhkiin* vastaamiseksi suunnattujen toimien jatkaminen. Komission aktiivinen osallistuminen *EU:n ja Naton yhteisjulistuksen toimeenpanoon* on jatkossakin tärkeää.

Suomi suhtautuu myönteisesti siihen, että rahoituskehysneuvottelujen yhteydessä lisätään EU-budjetin kautta puolustusyhteistyöhön kanavoitavan rahoituksen määrää. Suomi kannattaa EU-rahoituksen (mukaan lukien EIP:n ja Euroopan strategisten investointien rahasto) laajempaa hyödyntämistä puolustussektorilla ja edellyttää riittävän rahoitustason varmistamista *puolustustutkimukselle* myös jatkossa.

Ehdotus Suomen kannattaman *puolustusrahaston* ensivaiheen ratkaisuista tehdään jo nyt kesäkuussa, mutta puolustusrahoituksen pitkän tähtäimen kehittäminen liittyy osaltaan EU:n seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen valmisteluun. On varmistettava, että myös pk-yritykset voivat hyötyä rahastosta. Päätökset puolustusrahastosta rahoitettaviin hankkeisiin osallistumisesta on voitava tehdä hankekohtaisesti.

Ulkoisen toiminnan ja turvallisuuden vahvistamisessa *suhteet EU:n naapurustoon ja keskeisiin kumppaneihin* ovat keskeisiä, samoin kuin panostaminen *varhaiseen toimintaan ja konfliktinestoon* (ml. rauhanvälitykseen).

Terrorismin ja *väkivaltaisen radikalisaation torjunta* osana ulkosuhdetoimia, yhteistyössä kolmansien maiden kanssa, edistää myös unionin sisäistä turvallisuutta.

Laajentumispolitiikan uskottavuus ja motivaatio uudistuksiin tulee säilyttää *Länsi-Balkanilla*. EU:n ei tule katkaista jäsenyysneuvotteluja *Turkin* kanssa, sillä ne ovat paras tapa ankkuroida Turkki Eurooppaan ja pyrkiä saaman maahan demokratiaa vahvistavia uudistuksia.

EU–Venäjä-suhteiden kehittäminen on vaikeaa ennen kuin Ukrainan kriisiin on löytynyt ratkaisu. Suomi korostaa Venäjän osallistumista alueelliseen yhteistyöhön arktisella ja Itämeren alueella.

Komission tulevassa työohjelmassa tulisi tuoda esiin EU:n *arktisen politiikan* mahdollisuudet. Investointien suuntaaminen arktisten alueiden kehittämiseen tukee myös kasvun ja kestävän kehityksen tavoitteita.

Lisäksi työohjelmassa 2018 tulisi huomioida *EU:n ja Yhdysvaltojen* suhteiden kehittäminen laaja-alaisesti.

EU:n uuden kehityspoliittisen konsensuksen tulee ohjata *kehitysrahoitusta* koskevia neuvotteluita. Rahoituksen kohdentamisessa Suomi painottaa naisten ja tyttöjen oikeuksia, kehitysmaiden talouksien kehittämistä, yhteiskuntien toimintakykyä, ruokaturvaa sekä luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Muuttoliikkeeseen vastaaminen

Muuttoliikkeeseen vastaamiseksi tarvitaan erityisesti viime vuosina tehtyjen ehdotusten ja sovittujen toimien toimeenpanoa. Yhteisen *turvapaikkalainsäädännön* uudistamisen ehdotusten käsittely saataneen kuluvan vuoden aikana tai ensi vuoden alussa loppuun, jolloin komission ohjelmassa 2018 keskeistä on niiden toimeenpanon varmistaminen.

Paluun ja palauttamisen osalta tulevan työohjelman tavoitteena tulee olla tuloksellisen palauttamispolitiikan edistäminen sekä *takaisinottoa* koskevien sitoumusten tehokas täytäntöönpano ja vireillä olevien takaisinottoneuvottelujen loppuun saattaminen. Uudet neuvottelut on aloitettava etenkin Suomelle keskeisten kolmansien maiden (erityisesti Irak ja Somalia) kanssa.

Ensi vuonna keskeistä on myös EU:n *rajaturvallisuuden* edelleen kehittäminen. Suomen tavoitteena on EUROSUR-järjestelmän laajentaminen tulevaisuudessa myös rajanylityspaikoille ja eurooppalaisen raja- ja merivartioston tehokas toimeenpano. Jälkimmäisessä painopisteitä ovat nopean toiminnan reservien toimintakyvyn parantaminen ja haavoittuvuusarvioinnit.

EU:n kehityspolitiikassa, mukaan lukien rahoitusvälineet, on otettava paremmin huomioon muuttoliikkeen *perimmäisiin syihin* vastaaminen.

Sääntelyn toimivuuden parantaminen

Komission työohjelma sisältää tärkeimmät lainsäädäntö- ja muut ehdotukset seuraavalle vuodelle, mukaan lukien kumoamiset, uudelleenlaatimiset, yksinkertaistamiset ja peruuttamiset.

Sääntelyn tulee keskittyä olennaisiin kysymyksiin ja olla tarkoituksenmukaista ja selkeää. Suomi ei kannata lainsäädäntötoimia esimerkiksi ei-maataloustuotteita koskevien maantieteellisten merkintöjen osalta. Suomi suhtautuu varauksellisesti myös muun muassa siviiliprosessilainsäädäntöjen harmonisointiin.

Yrityksille aiheutuvaan sääntelytaakkaan tulee kiinnittää enemmän huomiota. Suomi jatkaa keskusteluja komission kanssa myös *määrällisistä sääntelykustannusten vähentämistavoitteista*. REFIT-tulostaulussa tulisi tuoda nykyistä selkeämmin esiin myös määrällisesti sääntelyn kustannukset ja saavutetut hyödyt.

Keväällä 2017 toteutetun kansallisen kartoituksen perusteella komission tulevaan työohjelmaan voitaisiin esittää ainakin seuraavien ehdotusten uudistamista:

- EU:n perusoikeusviraston perustamisasetus (168/2007), jotta virasto voisi täysimääräisesti toimia myös poliisi- ja rikosoikeudellisen yhteistyön alalla
- EU-kansalaisaloiteasetus (211/2011), jotta kansalaisaloitetta voitaisiin kehittää käyttäjäystävällisemmäksi

Lisäksi poisvedettäväksi voitaisiin esittää edelleen ainakin:

- EU:n avoimuusasetuksen (1049/2001) uudistamisehdotusta vuodelta 2008, jotta vuoden 2011 uudistamisehdotusta koskevat neuvottelut saataisiin etenemään ripeästi

Komission jo REFIT-foorumin käsittelyyn tuomista yksinkertaistamisaloitteesta ministeriöiden vastausten perusteella kannaltamme keskeinen on ainakin:

- Rakennustuoteasetus (2011/305/EU), jonka toimimattomuus hankaloittaa suomalaisyritysten toimintaa

Lisäksi Suomi jatkaa vaikuttamista genominmuokkaustekniikoihin liittyvän EU-lainsäädännön (geenitekniikkadirektiivit 2001/18/EY ja 2009/41/EY) uudistamiseksi.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Toimielinten välisellä parempaa lainsäädäntöä koskevalla sopimuksella (15506/2015) toimielimet sopivat tehostavansa unionin vuotuista ja monivuotista ohjelmasuunnittelua noudattaen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan komissio tekee aloitteet unionin vuotuisten ja monivuotisten ohjelmien laatimiseksi.

Komissio käy Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa vuoropuhelua sekä ennen vuotuisen työohjelmansa hyväksymistä että tämän jälkeen. Vuoropuhelu kattaa näkemysten vaihdon ennen komission aiekirjettä, aiekirjeen pohjalta sekä jo hyväksytystä työohjelmasta.

Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston vuoropuhelun kussakin vaiheessa esittämät näkemykset, mukaan lukien niiden pyytämät aloitteet.

Komission työohjelman pohjalta toimielimet vaihtavat näkemyksiä tulevan vuoden aloitteista ja sopivat vuotuista toimielintenvälistä ohjelmasuunnittelua koskevasta yhteisestä julistuksesta. Siinä yksilöidään poliittisesti merkittävimmät asiat, joita olisi käsiteltävä lainsäädäntöprosessissa ensisijaisina. Toimielimet seuraavat säännöllisesti koko vuoden ajan yhteisen julistuksen täytäntöönpanoa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Ks. edellinen kohta

Kansallinen valmistelu

Ministeriöt toimittivat toukokuussa VNK:n EU-asioiden osastolle alustavat näkemyksensä komission vuoden 2017 työohjelmasta.

EU-asioiden komitea 30.5.2017

EU-ministerivaliokunta 16.6.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 16.6.2017

Lisäksi valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategiaa 2017 (E 123/2016 vp) on käsitelty eduskunnan eri valiokunnissa ja suuri valiokunta on antanut asiasta lausunnon (SuVL 2/2017 vp).

Valtioneuvosto on myös toimittanut 28.4.2017 selvityksen EU27-päämiesten tulevaisuuspohdinnan ja Rooman julistuksen seurannasta (E 29/2017 vp).

Komission keskustelupaperi Euroopan sosiaalisesta ulottuvuudesta julkaistiin 26.4.2017 samassa yhteydessä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan tiedonannon sekä lainsäädäntöaloitteiden kanssa. Suomen kantoja aiheeseen on esitetty valtioneuvoston E-jatkokirjeessä EJ 6/2017 vp (7.4.2017). E-jatkokirjeen pohjalta laadittu Suomen vaikuttamispaperi jaettiin komissiolle ja muille jäsenvaltioille 20.4.2017.

Komission keskustelupaperi globalisaation hallinnasta julkaistiin 10.5.2017. Suomen kantoja aiheeseen on esitetty valtioneuvoston E-kirjeessä E 33/2017 vp (5.5.2017). E-kirjeen pohjalta laadittu Suomen vaikuttamispaperi jaettiin komissiolle ja muille jäsenvaltioille 9.5.2017.

Komission keskustelupaperi talous- ja rahaliitosta julkaistiin 31.5.2017. Aihetta on käsitelty muun muassa viiden puheenjohtajan raportissa Euroopan talous- ja rahaliiton viimeistelystä (2015). Eurooppa-neuvosto katsoi joulukuussa 2015, että raporttiin sisältyvien pidemmän aikavälin ehdotusten oikeudellisia, taloudellisia ja poliittisia näkökohtia on vielä tutkittava tarkemmin ja että näiden tarkasteluun palataan vuoden 2017 loppuun mennessä. Aihetta on käsitelty muistioissa VM2016-00673 (22.11.2016) ja VM2016-00459 (2.9.2016) sekä E-kirjeessä E 70/2015 vp (20.11.2015).

Komission keskustelupaperi puolustuksesta julkaistiin 7.6.2017. Eurooppa-neuvosto linjasi joulukuussa 2016, miten yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sekä puolustusyhteistyön vahvistamisessa edetään. Komission ja korkean edustajan tältä pohjalta esittämiä ehdotuksia on käsitelty ulkoasiainneuvostossa. Eurooppa-neuvosto palaa aiheeseen kesäkuussa 2017 antaakseen strategista lisäohjausta. Suomen kantoja aiheeseen on käsitelty valtioneuvoston UTP-selvityksessä UTP 3/2017 vp (10.2.2017) ja UTP-jatkokirjeessä UTPJ 8/2017 vp (12.5.2017).

Komission keskustelupaperi EU:n rahoituksesta on tarkoitus julkaista 28.6.2017. Keskustelupaperi kytkeytyy EU:n tulevan monivuotisen rahoituskehyksen (2021-) valmisteluun. Vaikuttamista tulevaan rahoituskehykseen on käsitelty valtioneuvoston E-kirjeessä E 34/2017 vp (5.5.2017).

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

–

Taloudelliset vaikutukset

–

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

–

Asiakirjat

Puheenjohtajan asiakirjoissa käydään läpi parempaa lainsäädäntöä koskevan toimielinten välisen sopimuksen prosessia ja sitä, mitä neuvostokeskustelulta odotetaan (10003/2017) sekä sopimuksen toimeenpanoa (10006/2017) pohjaksi yleisten asioiden neuvoston 20.6.2017 näkemysten vaihdolle.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jaana Jokelainen (VNEUS), etunimi.sukunimi@vnk.fi, 0295 160 329
Heli Siivola (VNEUS), etunimi.sukunimi@vnk.fi, 0295 160 476
VNEUSin sektorideskit, etunimi.sukunimi@vnk.fi, 0295 16001

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asia

Yleisten asioiden neuvosto 20.6.2017; 22. tai 23. kesäkuuta 2017 kokoontuvan Eurooppa-neuvoston (50 art.) valmistelu; Menettely päätöksen tekemiseksi Euroopan lääkeviraston ja Euroopan pankkiviranomaisen siirtämisestä Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen yhteydessä

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 20.06.2017

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Eurooppa-neuvoston (50 art.) valmistelua varten ei ole jaettu asiakirjoja. EU on 22.5. alkaen ollut valmis neuvottelemaan. Eroneuvottelut eivät ole Britannian parlamenttivaaleihin liittyvien syiden johdosta vielä käynnistyneet, joten odotettavissa on näillä näkymin ainoastaan lyhyt tilannekatsaus.

Yleisten asioiden neuvoston (50 art.) yhteydessä valmistellaan myös Eurooppa-neuvoston (50 art.) yhteydessä tehtävää jäsenvaltioiden hallitusten edustajien yhteistä sopimusta menettelysäännöistä, joiden nojalla Britannian EU-eron myötä uudelleensijoitettavien virastojen (Euroopan lääkevirasto EMA ja Euroopan pankkivirasto EBA) uusista sijaintipaikoista myöhemmin päätetään.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä päätöksentekomenettelyä koskevan ehdotuksen.

Suomi kannattaa ehdotettua prosessia, jossa komissio arvioi julkisesti ja objektiivisesti kaikki hakemukset ennalta määriteltyjen kriteerien perusteella. Uusia kriteerejä ei enää tarvita.

Kyse on olemassa olevista virastoista, joten Suomi pitää kaikista tärkeimpänä virastojen toiminnan häiriöttömän toiminnan jatkumisen varmistamista.

Suomi tavoittelee Euroopan lääkevirastoa.

Pääasiallinen sisältö

Neuvoston ja komission puheenjohtajien EU-virastojen siirtoprosessia koskevan ehdotuksen mukaan tarkoitus on vahvistaa menettelyä koskeva yhteisymmärrys yhteisellä sopimuksella kesäkuun Eurooppa-neuvoston yhteydessä ja päättää uusista sijaintipaikoista äänestämällä yleisten asioiden neuvoston yhteydessä lokakuussa 2017.

Jäsenmaat voivat hakea vain yhtä tai molempia vapautuvia virastoja, mutta yhtä virastoa kohden voi jättää vain yhden hakemuksen, ts. ei voi hakea virastoa esimerkiksi useaan eri kaupunkiin. Halukkaiden jäsenmaiden tulee toimittaa uudet/päivitetyt kirjalliset hakemukset sekä neuvoston että komission pääsihteereille viimeistään 31.7.2017.

Komissio tekee arvion kaikista hakemuksista perustuen seuraaviin kriteereihin:

- Sopivat tilat ja kyky toimia UK:n eropäivästä alkaen
- Sijaintipaikan saavutettavuus (lentoyhteydet, majoituskapasiteetti)
- Koulutusmahdollisuudet työntekijöiden lapsille
- Viraston työntekijöiden perheenjäsenten pääsy työmarkkinoille sekä sosiaaliturvan ja terveydenhuollon piiriin
- Viraston toiminnan jatkuvuus (erit. kyky houkutella edelleen osaavaa työvoimaa)
- Maantieteellinen kattavuus (Eurooppa-neuvoston linjaus vuodelta 2003).

Hakemuksista tulisi käydä ilmi, kuinka näihin kriteereihin vastataan ja lisäksi tulisi tuoda ilmi:

- Suunnitelma siitä, milloin ja kuinka viraston siirto toteutetaan ja kuinka viraston toiminta jatkuu katkeamatta
- Millaisiin tiloihin virastoa ollaan sijoittamassa ja kuinka tilat vastaavat viraston tarpeisiin
- Viraston toimitilojen kustannukset, erityisesti se, tuleeko jäsenmaa vastaamaan näistä kustannuksista ja kuinka kauan
- Toimitilojen huoltoon ja mahdollisiin laajennuksiin liittyvät seikat
- Kaikki erityiskohtelut koskien erilaisia kustannuksia (vesi, sähkö, internet jne).
- Kaikki edut, joita viraston työntekijöille tullaan tarjoamaan

Kaikki hakemukset tullaan julkaisemaan neuvoston verkkosivuilla. Komissio toimittaa tekemänsä arvioinnit neuvoston pääsihteerille viimeistään 30.9.2017 jaettavaksi jäsenmaille ja julkaistavaksi. Komissio pitää suullisen esityksen tekemistään arvioinneista Art. 50 Coreperin yhteydessä ja samassa yhteydessä jäsenmailla on mahdollisuus pitää lyhyt esitys hakemuksestaan (max 3 min).

Virastoista äänestetään yleisten asioiden neuvoston yhteydessä lokakuussa 2017. Äänestys suoritetaan salaisella lippuäänestyksellä, aloittaen EMA:sta. Mikäli lääkeviraston sijaintipaikaksi valitaan maa, joka on hakenut myös pankkivirastoa, pankkivirastoa koskeva hakemus vedetään pois.

Ensimmäisellä äänestyskierroksella jäsenmailla on kullakin kuusi äänestyspistettä, jotka ne jakavat antamalla kolme pistettä parhaaksi katsomalleen vaihtoehdolle, kaksi pistettä toiseksi parhaalle ja yhden pisteen kolmanneksi parhaalle. Kaikki pisteet on käytettävä. Mikäli jokin hakemuksista saa kolme pistettä vähintään 14 jäsenmaalta, se tulee valituksi. Mikäli näin ei tapahdu, valitaan kolme eniten pisteitä saanutta toiselle äänestyskierrokselle.

Toisella kierroksella kullakin jäsenmaalla on yksi ääni, joka annetaan jollekin kolmesta jäljellä olevasta hakemuksesta. Mikäli jokin hakemuksista saa vähintään 14 ääntä, se tulee valituksi. Mikäli näin ei käy, kaksi eniten ääniä saanutta valitaan kolmannelle äänestyskierrokselle. Mikäli kahdella (tai kolmella) hakemuksella on sama määrä ääniä, kaikki kolme etenevät kolmannelle äänestyskierrokselle.

Kolmannella kierroksella kullakin jäsenmaalla on yksi ääni, joka annetaan yhdelle hakemukselle. Eniten ääniä saanut hakemus valitaan. Tasatilanteessa puheenjohtaja arpoo voittajan.

Yleisten asioiden neuvoston yhteydessä kokoontuvat jäsenvaltioiden hallitusten edustajat vahvistavat yhteisellä sopimuksella valinnan äänestystuloksen mukaisesti. Komissio tekee sen jälkeen tarvittavat muutosehdotukset pankkivirastoa ja lääkevirastoa koskeviin asetuksiin ja neuvosto käsittelee asiat kiireellisinä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Prosessista päätetään jäsenvaltioiden hallitusten edustajien yhteisellä sopimuksella (konsensus).

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 16.6.2017

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

XT 21022/17

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ville Korhonen, VNK 050 336 8017
Johannes Leppo, VNK 050 592 8278

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	erillisvirastot, Euroopan parlamentti, Eurooppa-neuvosto, toimielinten väliset suhteet, YAN Yleisten asioiden neuvosto, Euroopan komissio
Hoitaa	**VNK**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TEM, TK, TPK, UM, VM, VTV, YM